

ESTRAT CRÍTIC

Revista d'Arqueologia

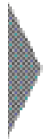
Número 4, 2010

Col·lectiu Estrat Jove

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Arqueologia i Cooperació Internacional per al desenvolupament cultural

Oriol Vicente i Campos

Departament de Prehistòria. Universitat Autònoma de Barcelona
oriol.vicente@uab.cat

En el 1997 la ONU publica l'Informe Mundial de Cultura i Desenvolupament, on es planteja un canvi important sobre el concepte de desenvolupament: *“Un desenvolupament dissociat del seu context humà i cultural és un creixement sense ànima... La cultura, per important que sigui com a instrument de desenvolupament, no pot ser relegada a una funció subsidiària de simple promotora del creixement econòmic. El paper de la cultura no s'ha de reduir a ser un mitjà per a obtenir unes finalitats, sinó que constitueix la base social de les finalitats en elles mateixes. El desenvolupament i l'economia formen part de la cultura dels pobles.”*

És en aquest sentit que des del 2007, el Departament de Prehistòria de la UAB està duent a terme un projecte de cooperació amb la Universitat Abou Bekr Belkaid de Tlemcén, Algèria, amb la voluntat de cooperar per al desenvolupament cultural, partint de la idea que la cultura juga un paper bàsic en el desenvolupament i la cohesió social. La idea parteix de superar la visió nord-sud de la cooperació, per integrar-la dins una dinàmica més àmplia basada en la formació i la recerca.

Aquest projecte s'emmarca en el Projecte Algèria Universitats, dut a terme entre la Xarxa Vives Universitats i la Conferència Regional d'Universitats de l'Oest d'Algèria. També hi col·laboren la Fundació Autònoma Solidària, l'AECID i l'Agència Catalana de Cooperació.

D'aquesta manera durant l'any 2008 i al llarg del 2009, professors i investigadors de les dues universitats han establert una sèrie de línies de treball que giren entorn a la formació i l'intercanvi d'estudiants, la transferència tecnològica i de coneixement, i la sensibilització sobre la importància del patrimoni històric, com a via per al desenvolupament cultural.

En aquest marc de treball s'han realitzat diverses accions orientades a la formació d'estudiants d'un país que es troba en vies d'obertura i integració en el sistema universitari mediterrani. Al llarg del 2009, doncs, es van dur a terme una sèrie de seminaris integrats tant en la llicenciatura com en els estudis de Màster del Departament d'Arqueologia de Tlemcén, dirigits a introduir tant formadors com estudiants en el coneixement de les metodologies i especificitats de l'arqueologia prehistòrica. D'altra banda, professors i investigadors de Tlemcén han visitat les universitats catalanes i els seus laboratoris de recerca, amb la intenció de conèixer la realitat de la formació i la investigació als Països Catalans.

Lligat a aquesta línia entre els mesos de març i abril del 2010, es va dur a terme un camp de treball a la regió de Tlemcén, on van participar una vintena d'estudiants de la llicenciatura d'Història i d'Arqueologia tant dels Països Catalans com de la Universitat de Tlemcén. En aquest realitzà una prospecció arqueològica en el marc de l'estudi de la

ocupació humana de la Wilaya de Tlemcén. Concretament es prospectà el wadi Bouhannak, localitzant-se una sèrie de jaciments inèdits de cronologies que van des del paleolític mitjà, passant pel mesolític, el neolític, l'ocupació púnica i l'època medieval. En aquest projecte conjunt es van formar els estudiants en la localització de jaciments, el seu registre i documentació, el treball de laboratori sobre els materials localitzats i la digitalització de la informació. El treball sobre el terreny al llarg d'una dotzena de dies va permetre el coneixement mutu de les realitats socials de les dues ribes mediterrànies, creant-ne les sinèrgies de treball adequades per assentar les bases per a possibles projectes de recerca i formació conjunts. D'aquesta manera es promou la participació d'estudiants algerians en els projectes de recerca duts a terme a Catalunya (participació en intervencions arqueològiques, realització d'estades de formació, etc...).

D'altra banda s'està duent a terme una campanya de sensibilització sobre el patrimoni cultural de la regió Tlemcén, remarcant-ne la importància en el desenvolupament cultural, la comprensió de la diversitat cultural, la identitat nacional i la integració de les comunitats minoritàries. En aquesta campanya es preveu una exposició itinerant sobre el patrimoni històric algerià i de la regió de Tlemcén, tant a les universitats de l'oest d'Algèria, com a les dels Països Catalans. Tanmateix s'han programat diverses conferències obertes al públic així com la creació d'un seguit d'instruments (tríptics, adhesius) que es repartiran per la ciutat durant el mes de patrimoni algerià del 2010.

En definitiva, el projecte de cooperació interuniversitària que s'està duent a terme intenta formar professionals, així com sensibilitzar la població i l'administració de la importància de l'estudi, la conservació i la difusió del patrimoni cultural, ja que creiem que aquest pot influir en com els agents socials interpreten la seva pròpia realitat social (història comuna, identitat, territori). Aquest fet pot ajudar que els agents creïn

grups d'opinió que ajudin a estructurar demandes de caràcter social i cultural. Aquestes demandes poden fomentar plataformes d'autoorganització que desenvolupin projectes locals d'estudi i protecció del patrimoni cultural, i facin de portaveus de noves necessitats i/o problemàtiques socials. La suma d'aquestes iniciatives, la implicació de les universitats i de l'administració, en pot afavorir el desenvolupament. ■